

ALBINA

Pe două ori în săptămână: Joi-a și
Vineri-a; era cândva va pretinde în
privința materielor, va eși de trei sau
de patru ori în săptămână.

Pretul de prenumerațiune.
pentru Austria:
un an întregu 8 fl. v. a.
jumătate de an 4 fl. v. a.
trimestru 2 fl. v. a.

pentru România și străinătate:
un an întregu 12 fl. v. a.
jumătate de an 6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespun-
dintii si nostri, si de a dreptulu la Re-
dactiune Stationgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresa si corespondintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea sau
peditoria; câte vor fi nefrancate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anuote si alte comunicatiuni de
interesu privat — se raspunde câte 7 cr.
de linia; repetirile se facu cu pretiu sca-
diutu. Pretulu timbrului câte 80 cr. pen-
tru una data se antecipa.

✠

La mórtea Metropolitului Andreiu.

*Ca tresnetulu ce cade din viscolulu cu nuoru,
O scire 'ngrozitória strabate la poporu:
E mortu Andreiu Siaguna, pastorulu celu mai mare,
Ce fost'a natiunii unu angeru de scapare;
Si mti de animi triste, cu ochi lacrematori,
Suspine grele 'ndrèpta spre ceriulu certatoriu!*

* * *

*Biserica-orfana cu fii ei romani,
Uritu a fostu hilita ca 'n vècuri de pagani,
Predata de-a ei drepturi din legile crestine,
Si-adusa 'n umilire sub carmele straine;
Dar celu din ceriu tramise unu fiiu conducetoriu,
Ce fù prin lupta mare alu ei mangaitoriu;
Si clerulu de-a sa sorte, de còbe rele-urditu
Sè fia 'n intunerecu, seracu, despratiutu, —
Prin elu isi capetase anta'a sa lumina,
Prin elu speranti'a dulce d'o diua mai semina;
Deschisu-i-a cãci calea si-unu mandru viitoriu,
Sè aiba turm'a buna, pre-alu seu alesu pastoriu!*

*Dar — nu aceste-su tôte, ci este multu mai multu,
Cea-ce p'acestu lucèferu nà-lu face demnu de cultu!
Stor'a romanésca cu fala ea va spune,
Cà ce fusese densulu la dulcea natiune;
L'atâtea institute indemnu si fundgtoriu,
De atãt'a 'nteligintia — parinte creatoriu!*

* * *

*Dar vai t' cã 'n metiu de cãle — cãrmaciulu tabariu
Scapà din mana rôt'a si luntrea s'a ibitu;
Cea luntre, ce purtase in sinu-si pre natiune,
Cea luntre ocrotita cu-atãta 'ntieleptiune! —
Ah Dòmne! fie-ti mila de-alu teu poporu sermanu,
Dà-i demnu urmasiu la cãrma — sè-lu scòta la limanu!*

Oravitia, in 17/29 iuniu 1873.

At. Martinescu.

Pesta, in 5 iuliu n. 1873.

*Telegramele si tôte scirile private, còte
sunt a se scrie din Sibiu, ni spunu cã pom-
pã de înmormentare a marelui nostru
metropoliu Andreiu — a fostu in tóta
privința grandioasa, a fostu o pompa fu-
rala, cum n'a mai vedutu Sibitulu.
Ni credemu, cãci este lucru firescu, pen-
sã cã — nici metropoliu remanu casã
Andrei Siaguna n'a mai vedutu — Si-
biu!*

A fostu adunata multime nenum-
erã de poporu de tôte clasele, de preto-
pãdenia, din vecini si din departare, si
— nu numai ortodossi, si — nu numai
germani, ci din tôte natiunile si confesiu-
nile; specialu clerulu nostru a fostu re-
prezentatu cu tóta demnitatea.

Dupa dispusetiunea testamentaria a
marelui Reposatu, servitiulu sacru s'au
implinitu senguru numai prin unu preotu,
prin spiritualulu seu parintele Germanu.
Pomp'a au facut'o participarea tuturor
autoritatilor, întregi generalitati si a
multimei poporului. De la Sibiu pan' la
Bucuresti a fostu urmatu conductulu de
mii si mii si de unu banderiu de juni din
Resinari cum nu s'a mai vedutu; era joi
dupa formal'a ingropatiune, Resinarenii
dãdã o mèsã, sèu pomèna, pentru 300
de persoane. —

In acèsta privintia deci cuviintiei si
deterintiei s'a satisfacutu.

De alta parte — intrèga diaristic'a
straina, pana si cea contraria causelor
nòstre, luã cunoascintia — parte mai
mare pe largu — de perderea nòstra cea
mare, si amintu cu cea mai deplina recu-
noscintia marile merite ale marelui re-
posatu.

Si asiã — si 'n acèsta privintia po-
temu sè fimu mangaiati.

Remane acuma ca — sè ne apu-
cãm de lucru seriosu, cu energia, cu
tactu si intieleptiune, pentru d'a feri de
dãuna biseric'a, remasa fora supremu an-
tiste.

Dupa informatiunea telegrafica ce
avemu, consistoriulu metropolitanu dejã
este convocatu pentru 9/21 iuliu in Si-
biu, sub presiedinti'a celui mai betranu
episcopu, adeca a pré santiei sale dlui
epu alu Aradului.

De se potea mai nainte, erã — dupa
noi — si mai bine. Celelalte — vor urmã.

Diet'a Ungariei, carea mai de diece
luni erã adunata si carea multu si aspru
fù criticata cã — inghite câte 80,000
fl. pre fie-care luna, fara ca sè lucre ce-
va, — mercuri'a trecuta in 2 iuliu, dupa
ce-si votã si luã diurn'a intrèga pre

acèsta luna, se prorogã pana la 5
octomvre.

Dèca acèsta Dieta in trecutele nó-
ue lune de dile multu fù criticata si bat-
jocurita, apoi in cele din urma dile, mai
vertosu dupa-ce in fug'a mare votã bu-
getulu pentru 1874 si dupa-ce stang'a
centrale se mancã canesce cu cea estre-
ma, — atãtu de placutu, si am poté di-
ce — romanticu se despãrti, casì candu
nici candu n'ar fi fost nici unu conflictu
si nici o divergentia de opiniuni si inte-
rese intre partite si guvern. Nu sesciu
destulu laudã si caciuli unii pre altii si
pre guvern — domni din drèpt'a si
din stang'a!

Astfelu magiarii de la putere credu,
cã vor evitã crisa, de carea tare se tem-
meau — acum câte-va septemane.

Vom vedè. Destulu cã ministeriulu
in ór'a ultima atãtea frumòse sciù spune
dloru deputati, atãtea proiepte de legi li-
berali li sciù promite pentru sesiunea de
la tòmna, încãtu — pre toti ii încantã;
si astadi — nu mai esiste nemultiamire
in tièra!

Ei bine; cine va ajunge — va vedè,
cã — ce se va alege de atãtea promi-
suni. —

Dupa încercãri si opintiri de 14 dile,
acuma par' cã totusi a succesu lui Minghetti a
compune, sèu dóra a cãrpi unu ministeriu ita-
lianu. Greutatea a fostu, cãci ministeriulu Sella-
Lansa a cãdiutu priur'o coalitiune de 88 stang-
gaci si 57 din drèpt'a extrema; deci dupa for-
male parlamentari, nãstu cabinetu trebuit' sè
se compuna din aceste elemente, cari inea,
fiindu mai in tôte costiunile si principiale con-
trari si opuse, faòu — asiã dicendu — neposi-
bile o conlucare solidaria. Totusi scirile din
urma arèta, cã — s'ar fi compusu o astfelu de
mestecatura, firesce alegendu-se din tôte nuan-
tiele câte 2—3 individi mai moderati. Minghetti
presiedintele consiliului, ar luã portfoiulu finan-
tioru, pentru cele interne s'a cãscigatu Can-
telli, pentru justitia Vigliani, pentru lucrãrile
publice Spaventa; la culte si rebelu si dóra si
marina este sè remana ministrii de mai nainte,
Visconti-Venesta, Ricotti si Scialoja; unu
portfoiu 'si-cauta inca stepanu. —

Din Francia, tôte scirile câte sosescu,
prin ori-ce foi, pe ori ce cãle, destèpta numai
grètia si scãrba in sufletulu ómeniloru de min-
te si inima! S'a pusu noulu regimu, monar-
chicu-aristocraticu, a lucrã din tôte puterile, ca
sè faca pre natiunea francesca, pre natiunea lu-
mineloru, idealoru sublime, revolutiuniloru, sè
o faca unel'a intunerecului, fanaticulului, rea-
ctiunei ultramontane, iesuitice, papale!

Nu mai audi, de cãtu despre mesuri
efronte, in contra libertatei ognetului, liberta-
tei pressei, libertatei civile! S'a, inauguratu o
sistema politiale, car ea dejã intrèce pre a lui
Napoleons alu III. si care pretotindenã se ve-
resce, intrevine si dispune. Au mersu acèsta
politica absurda pana a comandã, ca la inmormen-
tãrile civili sè nu fiã iertatu a participã mai
multu de 300 de persòne, si la mormentu sè nu se
tiena ouventãri funebrale! Paralelu domni arã-
gièdia procesiuni demonstrative, candu unulu
candù la altu locu, la sacrele monastiri, cruci sèu
icòne; in capulu acestoru procesiuni punendu-se
deputatii, firesce din drèpt'a adunãrei natiunale,
si acestia câte 10, 20 si 30, portandu ei pra-
porii si fanatisandu glòtele pròste — pentru van-
tulu pap'a din Roma, si predicandu rebelulu de
estirpare in contra Italiei si a tuturor inami-
ciloru bisericiei ultramontane!

Acèsta este politic'a Franciei, de candu
cu Mac-Mahon si cu Broglie in frunte! A
ajunsu prin acèsta politica in scurtu timpu de
se scãrbescu pana si iesuitii nostri nemti si ma-
giari de esecese si nebuniile elitei natiunei
francese!

Dintre tôte cãte au publicatu foile de
Viena si Pesta despre Carolu si potrecerea lui
in Viena, la curtea imperiale si la espusetiune,
multe ni-au placutu, multe nu, dar un'a ne-a
indignatu; aceea un'a èta cum o descrise pre
scurtu insemi foile contrariloru nostri:

„Principele Carolu de Romania a pri-
mitu o deputatiune a comunitãtii jidovesce din
Viena si a aliantiei israelite. Pusetiunea isra-
elitoru din Romania s'a „discutatu“ fòrte cu
de a menuntulu si principele pana intru atãt'a
s'a preocupatu in acestu obiectu, in cãtu numai
atunci a intreruptu conversatiunea, dupa ce
mai multe vedute escelinti i s'au insinuat de
repetite ori. Principele a incredintiatu pre de-
putatiune, cã acèsta cauza este obiectulu ce-
loru mai momentòse solitudini ale sale, si cã
despre acèsta ocaziunea retorãrii sale prin
Viena de nou se va consultã cu deputatiunea
saupra ei. Despre amenuntele consultatiunei
nãstu nu se pòte audì din partea membriloru
deputatiunei.“ —

Precedã deoi despre aceea, cã domni-
toriulu Romaniei, vedutu sa in Viena ar fi fo-
losit'o pentru óre-care avantaju alu natiunei
ce l'a redicatu si-lu tiene pe tron, nu se suna
chiar nemic'a, pre atunci foile contrariloru no-
stri: ni-lu reprezenta ca conspiratoriu pre facia
sa contra tierei cu ovrei, cu acei ovrei, cari de
cãndu sunt numai reu ni-au facutu si numai
rele au respãndit' despre Romani si Romania!

Si apoi acèsti ómeni, acèsti reprezentanti
si asociatii si civilisatiunei, cei ce au ajunsu a
se considerã si gerã in corpulu ómenimei, si
specialu alu Europei, de organulu celu mai no-
bile, de creati totulu, acèsti ómeni astfoliu
credu a usurã greu'a pusetiune a lui Carolu in
Romania, o pusetiune atãtu de izolata, cum nu
mai e alt'a astadi in Europa, o pusetiune cum
erã odendiã a regelui „Bomba“ in Neapole!

Frumòsa intieleptiune si politica!

Er pre domnitoriulu Carolu, dèca ar fi
adeveratu ceea-ce se dice, cumca la retornare-i
de nou ar dor' a se intelni si consultã cu acèsti
ómeni, orbii de interesulu loru particulariu, —
numai asiã l'am sc'i prioepe, dèca dóra intr'ade-
veru in inim'a sa este oteritu, a nu mai retornã
la tronulu Romaniei!

Din Russia sèu adeca — dreptu dicendu,
din Asia centrale avemu sè notãmu, cumca rea-
belulu muscalu cu Chanatulu Chivei este ter-
minat. Ostirile muscale au petrunsu rapede si
fora mari greutate in inim'a tierei, ocupandu
ceatare dupa ceatare si in urma capital'a Chiva!
Vorb'a a fostu, cã Russia n'are alta intentiune
de cãtu a infrenã escursiunile lotresci ale bar-
bariloru pre teritoriulu seu; cu tôte acestea
multi, sèu mai tòi oei ce cunoscu firea ouceri-
toriloru — credu, cã Russia n'o sè ese ourendu,
sèu dóra nici candu din aceea tièra, ci va sè si-o
faca de basa pentru alte operatiuni — in drèpt-
t'a si in stang'a, si mai vertosu spre Ostindia
tienuta de Anglia. —

Din tóti rebelulu acèsta ca unu ce ca
racteristicu si nedumeritu se repòrta, cã ostirile
Chivei, compuse din elemente fòrte feroci, mai
nici intr'unu locu n'au statu la o lupta seriòsa cu
ale Russiei, ba inca si celo mai potericie forta-
retie nu le-a operatu, ci la apropiarea rusaloru
pretotindenã a luat'o la sanatòs'a lasandu prèda
acestor'a — tunurile si multa munitiune si
bagagi.

Atãtu de infricosiatu este in Asia numele
de armata muscala!

Pesta in 4. iuliu n. 1873.

Farmaculu cãscigului este poternicu.

„P. Lloyd“ a fostu dogenitu, cã
ajunci candu a marcatu puntele de im-
pacatiune cu croatii si a dovedutu, cã —
ele sunt mai nemic'a, la urma a atinsu
cumcã — si de persòne, sèu de intere-
sele personali a fostu vorb'a, si de acelea

s'a facutu ingrigire, — si bietulu „Pester Lloyd“ a trebuitu s' se seuse frumosu, si s'a scusat ca — „lui nu i sa spusu cumca acea stipulatiune ar fi unu secretu!“

Dupa astfelu de istoria, cine va mai afia enigmaticu noulu pactu intre domnii magiari si domnii croati! Apoi si noi ni aducemu si aceea a minte, ca pre candu domnii unguri se mancaru reu cu ceoatii din partit'a nationale, ceia totu mereu sustieneau ca fruntasii partitei nationale nu ambla si nu cauta de catu: posturi nalte, si grase casciguri personali!

Ei bine, fie; fie pace si — pace buna. Dar en auditi:

In momentulu candu ministerulu magiaru de astadi se clatina infricosiatu si — precandu corifeiloru stangei mereu se sioptia ca ca are sa urme reactiune — absolutistica — nationale — ultramontana — federalistica, si mai scie Ddieu — ce! — atunci opozitiunea 'si-schimbata frontulu si — din atacatori aprigi, stangacii in timpu de abia 2-3 septemani — devenira cei mai zelosi aperiatori ai ministerului, pana ce in fine patitele cele mari imparura chiar fusiunate total-minte.

Lucrulu ar fi totusi dubiu, deca elu nu se petrecea atatu de caracteristicu, atatu de sistematicu, si — deca astadi insesi foile magiare n'ar esi la lumina cu scrii personali!

De a dreptulu se dice, ca la tomna, Tisa Kalmán are se intre in Ministeriu, langa frate-sau, intratu acuma duo ani, totu din stanga. De asemenea se vorbesce publicu, cumca cutari si cutari dintre corifeii stangei au se intre in posturi nalte si grase!

Aceste — firesce ca sunt calificate d'a deslegat secretulu seu enigmaticulu n lucrul, si aparitiunile din timpulu mai nou. Armonia si amorea intre corifeii din drept'a si din stanga, dupa cum scriu foile, acum la incheierea siedintieloru dietali au fost incantatoria. —

Farmeculu cascigului personale este puternicu.

Ni aducemu pre bine a minte, cum la anulu 1848, atunci candu se iviau miscari si postulate nationale, Kossuth dicea lui — fie-iertatu Drágos, ca — ii va face domni cu lefe bune, pre toti caputasi romani! Si acea promisiune n'a fost fora efectu! —

Perfidii dualistice.

In toastulu seu la cea din urma mesa de gala in Schönbrunn, Imperatés'a Augusta din Berlinu, respondiendu la toastulu pre magistrul ce i-a inchinatu — ei si barbatulu ei, Imperatului Germaniei — Majestatea Sa Domnitorulu nostru Franciscu Iosifu, — (celu-ce pre cum sciutu este, chiar prin Prussia, in urm'a miserabilitatei unui ginerariu magiaru, pre-

cum si a tiente forte slabe a celor mai multe corifei magiare, si a tradarei prin Klapka si alti ostiri magiari, a fostu scos din Germania si despoiatu formalmente de dreptulu seu istoricu la tronu si primitu acolo,) — in acelu toastu Imperatés'a Augusta a apostrofiatu si binele „tieriloru si poporaloru Austriei,“ si acést'a nu potú remané neobservatu si nesplotatu de diaristic'a partiteloru.

Numai de catu unele foi ale opozitiunei federalistice apucara acésta expresiune, esita din gur'a marei Imperatése a Germaniei, si aplicand'o sustienura, ca — éta si acésta pre nalta persóna scia, cumca Austria este compusa din tieri si popóra, cari 'si-au drepturile si interesele lor, ce trebeu considerate, deca este ca Austriei se i fia bine!

Dupa noi, acésta acatiare de nisee spre siuni forte dubiose ale unui toastu de mesa, este cam copilarésca; dar in fine, omenii nedreptatiti si asupriti — este lucru firescu ca recurgu la frundia si la iérba, pentru ca se-si caute mangaiere. Ce insa se vedi! Ce respunsu se audi din partea dualistiloru centralisti germani si germanisatoru!

Ce, — dieu ei; ce — scrie organulu lor „N. Fr. Presse;“ Imperatés'a Augusta, candu a amintitu de tieri si popóra, n'a potutu cugeta la alta, de catu la — dualismu, la „Cis“ si „Trans,“ la nemti si magiari! Cãoi numai acést'a este diplomaticu!!

Ati mai auditu, stimabili lectori, perfidia ca acésta?!

Dar acést'a inca nu e totulu, ci iesutul de nemti, sentiendu pre bine, ca prin o astfelu de explicare perfida se face ridiculu naintea lumii ne preocupate, iute vine si adauge nisee sentintie si forme de adeveruri mari, despre cari — firesce trebuiá se presupuna, ca sunt pre bine calificate d'a imbetá si incantá pre publiculu celu superficialu. Elu serie:

„Cumca acestu imperiu de multe limbe, cuprinde „tieri si popóra,“ este o positivitate politica si etnografica, carea se scie pretotinde- niá, unde se cunoáce istoria si geografia.“ Mai de parte dice ca — nu ei centralistii seu adeca constitutiunali sunt, cari ignóra tierel si popórale, seu li impedecá dezvoltarea si afirmarea.

„Popórale Austriei las' se vina si se-si cerce afirmarea in senatulu imperiale, apoi partit'a constitutiunale va fi mandra, de a fi creatu edificulu dreptulu de stat, unde se se intel- néscá toti.“

„Partit'a nemtiésca constitutiunale nu se sparia de reprezentantii popóraloru, cãci ea este o partita austriaca, care tinde la comuniunea tuturoru popóraloru, — macar cu risiculu d'a fi ea maiorisatá!“

Dei — vina, afirme-se popórale in senatulu imperiale! — acést'a este referenulu nemtiului. —

Trei perfidii deci intr'o data comite campionulu poterei brute — in contra popóraloru si tiereloru;

Antaiu: candu pretinde ca — politica-

mente seu oficiosu, sub tieri si popóra nimé, si nici imperatés'a Augusta nu potea se intie- léga de catu numai pre nemti si pre magiari, pre Cis- si Translatania;

A dou'a: Candu tocmai in contrastu cu acést'a recunoáce ca tota lumea carea a in- vetiatu istoria si geografia — scie, cumca Austria cea de multe limbe, are multe tieri si popóra. (Ei bine, are multe tieri si popóra, dar deca este asia, cu ce dreptu pretindu domnii de la potere ca acelea, in politica nu potú fi con- siderate?!

A trei'a: Candu — pe temeiulu unei legi si base, croite din colo de nemti, din coci de magiari, pentru sine, dupa pura voi'a si interesulu lor, prin cari legi popórale se léga bure seu celu puicinu se impedeca ca vitele, — astfelu legate si impedecate, se provóca a vent in parlamentulu lor si a luptá liberu cu ei, apoi macar de ii-ar maiorisá!

Acestu fariseismu perfidu si miserabilu, este calificatu dá revoltá inim'a in pepturile ne- stricate; elu merita a fi demascatu si inforatu de ceea-ce e, de effusulu cinismului unoru su- flete despoiate de adeveru, dreptate si umanitate, si inca si de rusine; cu unu cuventu — suflete degradate!

Diet'a Ungariei

In siedint'a din luna trecuta in 30 iu niu, dupa cele formale si dupa unele interpe- latiuni de materia ce nu ne in teresedia si du- pa ce ministrii Tizza si Zichy respundu la unele interpelatiuni adresate contra densii mai de multu, luandu cuventulu Kolomau Széll aduce la cunoscint'a Casei ca: deputatiunea regnicolara, emisa de camera cu scopu de a se puac in contielegere cu Croatia, si a ter- minatu opulu seu de complanare. Deci den- sulu ca referinte alu acelei deputatiuni vine a substerne Casei proiectulu de impacatiune, statoritu ca consentimentulu ambeloru De- putatiuni si redigeatu in form'a unui proiectu de lege, dimpreuua cu tote pretocódele pertrac- tariloru comune.

Cu acésta ocaziune oratorele vine a con- statá ca acestu proiectu de impacatiune, for- mulatu dupa principale art. de lege XXX din 1868 este a-se privi ca o propunere comuna a ambeloru deputatiuni si astfelu garantédia o legatura eterna a ambeloru tieri sorore.

Cas'a intre aplause decide tiparirea si impartirea acestui proiectu si t'rece apoi la or- dina d'ilei: desbateru mai departe in caus'a episcopului Schopper, pentru publicarea dog- mei de infalibilitate.

Huszár I. primul oratore dechiarandu- se nemultumitu cu propunerea ministerului Trefort pura, fiindu ca acea nu atinge multe puncte de mare importantia in regularea refe- rentiei intre bisericu si stat, recomanda Casei principale desfasuratu de Deák, ca lamu- ritórie si liberale si propune: ca comisiunea ce este a-se alege se ide de basa a operatulu seu principale desfasurate de acést'a. Dupa elu vorbescu Simonyi Ernő si Schwartz Gy. espi- mandu-si parerea de reu, ca ministrulu n'a pa-

itu cu rigórea cuvenita facia de susnumu episcopu si dechiarandu-se am bii pentru punerea lui Lukó; ér celu dantaiu si esmiterea unei comisiuni dar fora nici o in- tiune, ci cu mána libera.

Ministrulu Trefort dechiaru ca: si de te de acordu cu principale desfasuratu Deák si ca intre elu si capulu partitei de nu este in acésta cestiune nici o divergen- tiá.

Ghyczy consentu cu principale de siurate de Deák si cu esmiterea unei comi- dur are a mai adage din parte-si aceea, ca reguladie si cestiunea: deca are se se mai confesiuniloru influentia asupra instructiunii poporului, si deca da, carea se fia aceea? instructiunea poporului, sustiene elu, este dreptu ce i compete statului, deci orice at- tecu alu bisericii in acésta afacere este o in- patiune a acestui dreptu. In aceea insa nu póte uní cu Deák, ca deca astadi nu póte face intrebuintiare de „jus placeti“ statu se remana facia de atacurile din- tea bisericii lipsitu de ori ce medilocu de rare; elu avisédia a-se face in atari casu trebuintiare de pracs'a criminale. Cãtu pe propunerea ministerului dice ca acea fora a- damentulu lui Huszár n'are nici unu scopu; ci elu se dechiaru pentru acéla, cãtu si pe propunerea lui Lukó.

Acum se acóla Paczolay si dice; ca nu póte primi propunerea lui Lukó, sustien- du ca „jus placeti“ nu póte avé locu acolo, de este verb'a de dogme; ci acelu dreptu se tinde numai asupra afaceriloru referitóriu administratiunea bisericésca; in cele dog- tice insa este detoriu cu supunere contra pu- fiacare membru alu bisericii romano- catolice.

Prin propunerea lui Lukó se atiente- nimicirea unui dogme, carea pentru catoliciu e santa. Legea n'a opritu nici odata episcopiloru fi contra pap'a cu ascultarea cuviintósa, de trebeu se se acomodie in tote aceluia (ap- matu in tote partile!) Statulu are ce e drept influentia asupra instructiunii poporului, dar nu póte opri bisericii catolice ca sa se ing- gésca de instructiunea publica, intocmai cu cum se ingrigescu si alte confesiuni. Nu p- masce deci nici propunerea lui Lukó si amendamentulu lui Huszár fiindu elu de- rere, ca prin acést'a s'ar aduce numai ma- reu pentru tieru.

D. Irányi nu póte privi instructiunea unu monopolu alu statului; deci este de par- ca singurateceloru confesiuni nu se pote luá fluintia asupra aceleia, in tocmu pre cum nu póte luá parintiloru la acést'a. Ghyczy si reflectu ca elu n'a disu monopolu, ci numai aceea; statulu se vina cu ajutorulu seu acolo. In parintiloru li este cu nepotintia a ingrigi de instructiunea copiiloru lor.

Mai vorbesce in acésta cestiune Csányi contra prelatiloru bisericii rom-catolice, in te- minii cei mai aspri, dechiarandu-i pre acésta de neculti si nepatrioti — atunci candu luca ca prin introducerea infalibilitatei se impig- tiér'a in barbaria evului mediu.

FOISIÓRA.

Instructiune poporala

despre aceea, cum este a se tiente ómenii in timpulu de cholera, si cum a se ajutá insisi in casulu bólei; *)

in favorulu publiculu de rondu,

scrisa de Dr. Marcovicu,

chirurgu practic, medicu de dinti si de mositu, in Temisóra.

Regule, pentru casulu candu epidemia cholerei amenintia, seu chiar a eruptu.

Sé se delature aerulu umedu, precum si celu stricatu in locuintiele umedóse; sé se caute catu se póte locuintie nalte, éra de cum- va cineve este silitu a locu in case seu chilii umede, aolele chilii seu odái trebeu adesea aerit- te, si incaldite.

De recire trebeu a se ferti forte:

Daca temperatur'a aerului se schimba in

*) Acestu tractatu dlu autoru ni l'a fost tramisu spre publicare inca la inceputulu lui decembre anulu trecutu; noi insa; informati ca epidemia mereu mai disparusa, n'am sentitu tocmai trebuintia si urgentia d'alu publicá atunci; astadi — éa din tote partile ni se scrie despre grasarea acestui morbu periculosu, — éta-lu inserám la acestu locu.

Red.

modu semitoriu, atunci in locuintie trebeu pas- trata o temperatura totu placuta trupului, ceea-ce se casciga, in timpu umedu-friguros prin incaldire, éra in timpu de véra prin re- corirea casei.

Deosebita grigia trebeu sé avemu de pi- cióre si de trupu, ca sé nu se recéca. Deci trebeu sé portámú o legatura de lana la pantece, adeca peste fóle, si cioropi seu macar obele de lana.

Viptulu, adeca mancarea sé fie simpla, — nici de multe feliiuri, nici multe meste- caturi. Póte sé se cuprinda d. e. din zama de carne cu orezu seu arpacasiu, seu si alu- aturi, rasolu — carne de vita bine fiérta, carne fripta de vitelu ori de puiu, verdetiuri si legumi bine ferte, seu si din cartofi ori brosce.

Sé nu mancámú póme necópte, carnuri grase seu pesce grasu, bransa vechia si iute, aluatari nedospite si unsuróse, nici sé bemu beuturi tari, cu acreli si recoritórie. Nainte de médiadi se nu mancámú póme de feliu, a nune sé nu mancámú prune, pere, persece etc.

De cumva cineva este indatinatu a bé beuturi spirtuóse, ciau ori cafea, acéla sé con- tinue cu beutur'a indatenata. Si cei care nu-su indatinati cu beuturi, potú bé putientelu vinu bunu, dara sé nu fie pré acru si sarbedu; ase- minea si berea buna si bine dospita — nu este

stricatiósa celoru ce-su dedati cu ea. De feliu in- sa nu e bine a manca pré multu, neci a bé pre multu, si mai vertosu sér'a.

Indeosebu sé scimú, ca pana acú nu este altu medilocu de preservatiune, de catu a trat' regulatu si moderatu in tota privint'a. —

Regulele ce sunt de observatu, afara de cele de susu in casu candu a eruptu o data coler'a.

Intre medilócele contra coleroi, de asupra de tote stá pacea seu liniscea sufletésca si cura- giulu. Patimele sunt pentru sufletulu omului totu aceea ce sunt bucatele pentru stomacu; unele i- intuneca vocea, altele — de natura ametitória — lu slabescu, si éra altele influentia supra-si intr'adeveru ca si veninulu si-i nemicescu po- terile.

Fric'a si inpaymentarea sunt lucrurile cele mai de pre urma. Ele in nadusiescu ónergia voiei si i slabescu elasticitatea intr'atát'a, in cãtu si per- de tota reactiunea a supra celoru alte organe. De aci vine scaderea poteriloru, impedecarea tuturoru miscãriloru de viétia, tre murarea, fri- gulu, incetarea asudarei etc.

Precum disei mai susu, trebeu sé ne fe- rimu mai vertosu de recéla la fóle si la picóre, deci trebeu sé portámú unu bráu latu de fla- nelu peste fóle — in timpu friguros, si chiar vér'a, candu temperatur'a e forte schimba- tiósa.

Cu privire la curatiunea caseloru se recomanda pre langa deschiderea ferestreloru usieloru si stropirea podeleloru, a se turu tietu pe cuptoriulu caldu, a fumá odái fenióra, cu abure de otietu camforosu si otietu de salitru.

De osebitu trebeu ingrigitu de desinfa- tiunea ambulatoriloru si a óleloru de nópte prin vitriolu descompusu.

Indrumare cum sé-si ajute omulu seu gurgu, candu este cuprinsu de cholera. Pregatirea esentiei de frecare.

Intr'o litra de spirtu tare de vinu, se puca o diumetate de litra de ocetu de vinu unu lotu de camforu pisatu, unu lotu de faina de mustariu, 1/2 lotu de prafu de cauta- da si 1/2 lotu de piperiu pisatu; sé se amestecá tote intr'o iaga si sé se tiena 12 óre in ócu, seu la unu locu caldu, — sé se clatine a de- ori pentru d'a se amestecá bine, la urma sé strecore intr'o iaga, carea sé se astupe bine sé se tiena gat'a la casa.

Cei ce nu potú seu nu vor sé-si face gurgu acésta esentia, potú s'o capete gat'a la care aptoteca, in Temisóra la a lui A. Quiring, dimpr-una cu tinctur'a receruta pentru d'el luá ca picaturi. —

Lecuirea speciala, candu cineva se sem- atacatu de cholera.

Indata ce semte omulu grétia, seu ing- pe vomatulu seu urdinatulu si sgercirea deg-

Venindu cestiunea la votu, propunerea lui Lúka cade, ér propunerea ministrului cu adunarea lui Huszár se primește cu mare majoritate.

Se trece apoi la alu doilea obiectu alu ordinii zilei: *desbaterca mai departe asupra cererii 30,000, cerute de ministrulu justitiei pentru codificarea de legi.*

In acésta cestiune vorbescu de asta data numai Lázár A. si Orbán B. Ambii sunt contra cererii acestoru 30,000 celu d'antaiu dice, că alu nioi nu scie ce voiesce să începă ministrulu cu acésta suma, ér alu doilea sustiene că: membrii comisiei codificatória nu sunt altu ceva decât nesci traductori din limb'a germana in cea magiara, si pentru nesci traducteri rele se plateau mai bene ca cum s'a platitu lucrulu lui Victor Hugo si Dumas.

Fiendu timpul insintatu cu acésta sesiune se incheia.

In sedinta de marti in 1. iuliu dupa ce formal si dupa ce *Fabritius* predă o petitiune din partea cetății Sighisóra, Alexandru *Orly* interpelă pre ministrulu pentru aperierea tierii ca să iée mesurile necesari pentru aperierea exercitiilor militari la Casiovia, unde astadi domnesce epidemia cholerei. La ce ministrulu Szende respunde că — deca in adevéru lucrulu stă asia, elu va staru la ministrulu pentru armat'a comuna, să faca a încetă conștințarea, — dupa cum a facutu densulu cătu pentru honvedime.

Trecendu-se la ordinea zilei, carea este *continuarea desbaterii asupra coloru 30,000 pentru codificarea legiloru inceptu Simonyi E.* Criticã intr'unu modu aspru starea justitiei la noi. Ca să pótă aretă si mai bine cătu de deșdita este justiti'a in Ungari'a cetesce unu articulu din o fôia ce apare in Ungvár, in care tribunallu de aolo, din cauza că a decisu din prima unu casu concretu in modu partialu, de deșditaru de fora consciintia de detorintia de sele, in fine este numitu chiar *sacrilegu*. *De Simonyi* nu voiesce a scruta deca este adevarat ce a scrisu acea fôia, ci sustiene nu mai că deca se ivescu atari aparitiuni in foii publice, fara de a li se intentă procesu de presă, carea justitiei trebuie să fia tare decadiuta. Cătu pentru ministrulu de justitiu, deca acésta stă cu mâine in senu facia de atari aparitiuni; apoi in fine nu-si cunosce detori'a sea. Acestei stări decadiute, nu i pótă ajutá nici unu codice — ar fi acéla cătu de bunu; deci oratorele preinde o procedura si o programa sistemateca in lucrulu de codificatiune, ér pana candu nu vede detori'a, nu pótă votá pentru atare scopu vnicica.

Josifu Vidlicskay dechiara că sum'a din cestiune se pretinde pentru codificare, de codificare in sa nu pótă fi nici vorba, ci numai de recepere, receptiunea in sa o tiene de necorecta, ca un'a ce trage dupa sene abdicarea de veridic desvoltare independinte. Deci nici elu nu votă sum'a ceruta.

Ne mai fiindu nimenea insinuat la cu-

ventu, se scóla ministrulu *Pauler* si intr'o conventare lunga, despre care *Pester Lloyd* dice că se pótă tiené mandru *Pulszky* fiulu că a provocat'o, fiindu ea un'a dintre cele mai insemnate ce s'au auditu candu-va in parlamentulu ungurescu, — justifica lips'a cestiunetei sume si cere primirea ei. Spatiulu fôiei nôtre nu ni permite nici măcar a schitiá acésta lunga si profusa conventare, prin carea ministrulu in adevéru promise foarte multu, ér majoritatea lu remuneră cu votarea sumei cerute. —

Se trece la sum'a pentru sustinerea carceriloru, pre caré comisiunea finantiaria a redus'o la 110,000.

La punctulu acésta Lázár A. intréba pe ministrulu: de ce n'a fostu cu ingrigirea cuvenita facia de carcerelu din *Tergulu-Muresiului*? La ce ministrulu reflecta, că la revisiunea generala a tamnitiiloru din Transilvania 'si-va indreptá atentiunea si spre acéla. Se votă sum'a propusa de comisiune, precum si sum'a ceruta pentru procuraturele de statu din granitiu si cea ceruta pentru pretensiunile ereditariu lui *Kopacsy*. Cu atát'a desbaterca a supra bugetulu ministrulu de justitiu se incheia.

Se trece apoi la desbaterca asupra bugetulu ministrulu pentru aperierea tierii.

Orbán B. dice că densulu numai in desvoltarea si prosperarea honvedimei vede statulu magiaru asecuratu. Votă deci cu mare placere bugetulu cerutu de acéstu ministeriu, apelandu la patriotismulu actualulu ministru ca să continue a propagá ca si pana acum — *spiritu magiaru in honvedime.*

(Adeva — baionetele si numai baionetele sunt prin ce tinđu a se sustiené la potere, domnii, să li fia de bine!)

Acéstu bugetu se votă fora nici o desbaterca pana la titlulu, de 30,000 pentru pensiuni.

Ací Györfy propune: ca cas'a să avise die pre ministrulu a aduce unu proiectu de lege, pre basea căruia să se deé pentru honvedii invalidi din anulu 1848, stă si pentru veduvele si orfani aceluor'a o suma de 400,000 fl. Reportorele rôga Cas'a a se primi numai cele 30,000 propuse de comisiune, sub conventu că anteluptatorii din anulu 1848 si au aflatu remuneratiunea fapteloru loru intru implinirea detorintiei loru.

Csernátony recunósce, că sentialu de detoria este unu ce maretiu; dar cu tôte acéste nu pótă absolvá natiunea de la recunoscintia.

Min. presiedinte *Szlávy*, dice că s'a pronunțiatu asupra cestiunei candu erá numai deputatu; pre langa aceea este si acuma ca capu alu guvernului; rôga deci ca să se respinga acésta propunere a opozițiunei, carea la votare se si respinge.

Se votă fora nici o discussiune si speșele puse in straordinariu.

Horváth Gyula propune ca: ministrulu pentru aperierea tierii să se avise die pentru acoperirea pretensiuniloru ce le au privatiu de la statu dupa contracte in privinti'a lo-

calitatiloru de spitale militari, să cere unu creditu supletoriu, resp. acoperirea sumei necesarie să o cêra dela ministrulu armatei comune.

Propunerea lui *Horváth* se primește si cu atát'a se incheia desbaterca asupra bugetulu si a acéstu ministeriu.

Se deșbate apoi partea aceea din bugetu, carea tractă de desbaterca operatiuniloru finantiali si de creditu si se votă fora modificatiune. Astfelu intregu bugetulu anulu 1874 este votatu.

Se votă fora bugetulu casii pe iuliu si cu acésta sedinta se incheia. —

L. Ciacova in 30 iuniu n. 1873.

(Caus'a protopresviteratulu romanu de Ciacova in Banatu,) este un'a dintre cele mai rele bube natiunale si confesiunale.

Prin o mare nenorocire la 1866 acésta protopopiatu, chiar la stăruinti'a conducetoriiloru natiunali, a dobanditu unu protopopu carele de vr'o 22 de ani, abstrasu de la acéstu terenu, cu totul s'a fostu deșditiatu a progresá si a conduce la progresu o turma negrigita, stórta si impilata!

Destulu că — bietulu protopopiatu dede din reu in mai reu, in cătu ér acéa, cari la 1866 stăruira pentru acelu protopopu, acum trebuiau să se întrepuna pentru delaturarea lui!

Se suspinsa protopopulu — pare-ni-se aproape pe duoi ani, se numi prin episcopu si Consistoriu administratore, se fecera incușitiuni peste incușitiuni disciplinare, dar — pana astadi sentintia definitiva, regulare, ordine — n'a urmatu, si — biseria'si si poporulu si investimentulu patimesce nespusu!

De currendu multi barbati de frunte din tractu, si a nume bietii preoti si investitori, cari mai vertosu, si asia dicendu pre fie-care diua sentu fatalitatea situatiunei, de nou se adresara Ilustritatei Sale dlui Episcopu si Veneratulu Consistoriu eparchialu de Caransebesiu in acésta cauza, vorbindu acuma — pucinu, foarte pucinu, dar cu gravitate. Éta cum suna adres'a:

Ilustrissime ale Episcopu si Veneratu Consistoriu!

Intru interesulu inaintarei cauzeloru bisericesci si scolari, umilitu subscrișii rogămu, să binevoiti a decide caus'a protopresviteratulu Ciacovei fora amenare — finalminte!

Ciacova, in 17 iuniu 1873. (Urmédia subscrișierile.)

De aci se pótă pricepe, că bietii ómeni — nu mai au nici cuvinte in necasulu si suferintiele loru. Óre indura-se vor canduva cei din fruntea diocesei! Face-li-se-va odata mila de acéstu tractu parasitu si de causele cele mai sacre ale lui, atátu de negrigite?! — Vom vedé. —

Otlaca, cottulu Aradu, 17/28 iuniu 1873.

(Poporulu cetesce si explica si aplica „ALBINA.“) — Én se audimu! Tôte-si inșemna, — mai vertosu cei carturari dintre poporu, căte cetescu séu li se cetescu din amat'a

„Albina.“ Candu mai dilele trecute, nrulu 44 ni aduse articulu intitulatu — „*preintele si noi*,” — si candu in sirulu articulu acéstu'a se cetira frumoșe invitiaturi si a nume provocarea catra preoti, si investitori: „*Restringeti-va trebuintiele vóstre, tratiu cătu mai seracese, numai să nu fiti siliti a luá de la poporu pe nedreptulu; feriti-va — pentru Ddiu! de a dá prin vorbele séu prin faptele nótre esemplu reu poporulu*,” — atunci toti in sufletu simțirămu că, „Albina” — intr'adeveru are multa cauza d'a se adresá astfelu catra multi domni preoti mai vertosu.

Din acéstu incidinte — cu dorere debue să facemu cunoscutu onoratulu publicu cetitoriu o portare demna de compatimitu pentru moral'a si ved'i'a bisericiei. Dlu preotu D. P. nu de multu mergendu la unu poporénu alu séu, si aflandu-lu cam reu morbosu, se puse a-lu svatui ca unu parinte suflatescu, să-si faca unu Sarindariu, pana ce se afla in vietia. Morbosulu, unu orestinu bunu a diu că — „bine de parinte, numai asi dori să séu: — cătu óre costa, séu pentru cătu se face atare sarindariu? Responsulu din partea dlui preotu — a fostu: „120 fl. v. a. apoi, fetulu meu nu-ti para reu, nu-i pré multu; căci dta ai dela tatalu cerescu avutiá, si stai cu averea foarte bine, si asia usioru poti platí cerut'a sumulitiá!” —

Audindu acésta bietulu morbosu, se scotí si dise: „Ba, de parinte, lasame-voiu in man'a lui Ddiu, ca acela să dispuna cu mine dupa voi'a sa; — pentru că sarindariulu mi se impare peste mesura scumpu. Mai bine de me voiu insanetosia — acei bani ii voiu impartí seraciloru; căci — dupa cum stă in sant'a scriptura, mi voiu face comóra in Ceriu, si pomenire pe pamentu!” —

Domnulu parintele fú oparitu reu; elu speculá, a-si platí cu sarindariulu o buna parte din detori'a ce o are catra omulu celu morbosu, dar — prin lacomi'a cea mare, se alese cu — rusinea! —
Unulu din poporu.

Din Tientari, (Transilvania,) sub 10/22 iuniu a. o.

Subscrișii vr'o 30 cu propri'a loru mana, ér 92 cu punerea crucii, ca poporeni si fii suflatesci ai parocului de acolo *I. E. Popovicu*, facia de cele publicate in „Albina” nr. 39 ca plansori si acuzari in contra numitulu d. preotu, dechiara, că acele plansori si invinuiri sunt numai opulu malitiei a 7—8 inamioi personali ai santiei sale, că nu sunt intemeiate pre adevéru; căci preotulu loru facia de biserică, scóla si poporu totu de un'a si-a implinutu detorintia cu scumpetate! —

NB. Noi — pururia am respectatu si vom respectá vocea multimei, vocea poporulu; deci asta data mai susu dederamu expresiune chiar cuvinteloru ce ni se tramisera. Totusi ni tienemu si noi de detorintia a reflectá pré stimatulu poporu, că plansorile si invinuirile au citatu fapte séu date positive si s'au provocatu la denunciari naintea consistoriulu si la investigatiuni facute.

In astfelu de casu simplele negri ale popo-

teloru, — să se culce in patu, să-si frece manile si picioarele cu esenti'a mai susu aretata si incaldita, pe stomacu (la inima) să puna unu litru de farina de mustariu séu sare incaldita, să bée totu la diumetate de óra câte 10—20 picature de tinctura; daca i este frigu, să bée o ciasco de teiu caldu, la picioare să puna o tiegla calda, invelita in ceva cărpa si se culce in patu, pana candu peru tôte simptomele mai susu aretate. Prin acésta pasire adese ori succede a se delaturá bóla currenda.

Decumva inse bóla devine totu mai rea, atunci să se foloséca bolnavulu de urmatóriele medilóce:

Să se frece foarte bine manile, picioarele si spinarea bolnavulu, cu esenti'a de mai susu incaldita; acésta să stée sub acoperementu pana atunci, pana ce încetá sgarciurilre, si totu de o óra pacientulu să bée unu teiu tare si caldu intr'o amestecatura in asemenea parti de romonitiá, ierba crétia si melisa, pana candu caldu, tienendu-se totu acoperitu peste totu trupulu si peste capu, ca să asude cu atátu mai bine.

Bolnavulu trebuie să remana 2—3 óre ca sa se scaldé, dara să nu adórma; dupa aceea să se delature acoperementele grele, si să se acopere bolnavulu cu acoperemente mai usióre, apoi pótă să adórma, care somnu tiene 6—8 ore neinteruptu.

Dupa ce se deshtëpa, bolnavulu să semte foarte slabitu si obositu; in acéstu momentu trebuie să fimu foarte bagatori de séma, mai vertosu la schimbarea camasiiloru (rufeloru) ude; camasiile curate mai antaiu trebuie bine incaldite.

Daca bolnavulu are sgarciuri in stomacu să se puna pe stomacu intre dóne petece unu aluatu de farina de mustariu, facutu cu apa calda ori otietu caldu, si facutu grosu cam de unu degetu, lasandu-lu cam 1/2 de óra pe locu, ér dupa delaturare in locu-i punendu-se ceva panura mai de multe ori impeturata, si muata in teiu caldu de melisa, si asiá bolnavulu să jaca mai de parte.

Daca farin'a si aluatu de mustariu nu s'ar aflá indemana, atunci să se iée cenusia si teritie in asemene cátime si să se puna peste fóltele bolnavulu.

Daca bolnavulu nu pótă bé teiu caldu, să recomanda a se dá bolnavulu *apa de soda, recita in ghatia, séu chiar bucatiele mici de ghatia*, cam ca bóbele de madiere; éra daca bolnavulu are sete foarte mare, să se deé câte o lingura de limonada rece.

Daca bolnavulu patimesce de urdinatu, să se deé cristire cu intarele de rondu séu amestecate cu câte 10—20 de picaturi mici de opium; si acésta să se repeta la fie-care diumetate de óra, pana încetá urdinarea.

Afora de beuturile reoi si de teiulu recomandat, se pótă dá de beutu pacientulu inca urmatórie tinctura, dara strinsu pre cum se prescrie:

Recepta:

Fiindu expresiunile romane mai pucinu cunoscute apotecariloru nostri, o descriemu aci in limb'a nemtiésoa, mai usitata:

2 Quentchen Schwefeláther, 2 Quentchen Zimmtinctur und Valerian-Tinctur, 40 Tropfen einfache Opium-Tinctur und 20 Gran reines Tannin.

Acéste ingredientie să se mestee si tórno intr'o iagutia; din ele să se deé pacientulu la fie-care 1/4 de óra 20 de picaturi, daca are mari sgarciuri si 30, pe zacharu ori intr'o lingura de teiu calda pana candu voru încetá sgarciurilre si urdinatulu.

E de insemnatu, că acésta procedura numai pana atunci să se urme, pana candu a sositu mediculu, carele pe urma insusi va decide, că — ce va mai fi de facutu.

Fiindu inse că nu in totu loculu se afla medicu, deci mediculu aretatu se pótă folosi in absentia mediculu spre mantuirea vietii omneseci fara periclu, cu atátu mai multu, cu cătu scaparea bolnavulu depinde mai multu de la ajutorulu in graba.

Daca bolnavulu a scapatu de bóla, trebuie — dupa impregiurari — să jaca mai

multu timpu in patu; dara să recore ca să se nutrésca bine, cu mancar *bune si usióre*, si să bée vinuri bune vechi, rosii cu — si fara apa, pre cum i placu.

Nu mai candu bolnavulu se va semti in puteri bune, atunci pótă parasí patulu; si trebuie să tiena trupulu, indeosebu fóltele si picioarele la caldura.

Mai am să facu amintire de asiá numitulu vinu de colera, carele ni este bine cunoscutu si foarte latitu in poporu.

Acelu vinu se pregatesce dia diumetate de litra de vinu bunu rosiiu, amestecatu cu totu atát'a apa, 1 untia de scórtisóra, (zimetu,) o óucatica de camforu cătu o bóba de mazere, 10 bobitie de piperiu pisatu si 1/4 de lingura de cafea de nuca de muscatu. Acéstea se ferbu la calta 10 minute, apoi se stracura vinulu si se dau pacientulu calde, candu este apucatu de bóla. —

In timpul de facia este pré de lipsa, ca fie care omu, bine ingrigitoriu de vietia si sanetatei sa, să invetie a șunósce si aplicá acuratu medilócele ce se propusera aci. —

rului în fața publicității numai atunci ar decide, deca lumea n'ar fi veduți scârnavuți specia-cola, că *poporul nostru* pentru o înghitură de vină sau ouăle și cu mîile s'ar săi de incredere, s'ar să și a patriei și națiunii sale, s'ar să vină conștienți a sa unora domni străini, unora *Moldaviesci* și *Cseriesci* și *Lonyaiiesci*, omeni poporului cu totul necunoscuti!

Candă însă unu popor pentru unu picuțiu de placere s'eu folosă momentan — se vinde ungurului și ovreului magiarisatu, — cine mai p'ote dá multu pre unu atestatu simplu alu seu?!

Amintimă ac'ast'a intru interesulu poporului. —

Varietati.

(Din opurile lui *Eliade Radulescu*) se mai afla la librariile *Ioanide*, *Danielopolu*, *Warta*, precum si la fiulu repositului, la *Ioane I. Eliade Radulescu*, piati'a mosiloru, gradina Eliade in Bucuresti, cu pretiuri scadinte — urmatoriele: *Poesie lirice* vol I, 8 lei n.; *Poesie* vol. II, 5 lei n. — *Poesie* vol. III, 5 lei n. — *Ecilibriulu intre antitesa*, 9 l. n. — *Curioriu de ambe sece*, 5 vol. fiecare a 3 l. n. — *Biblioteca portativa* 4 volume cate 3 l. n. — *Bibli'a ilustrata*, 8 l. n. — *Biblicale*, seu notiie istorice, filosofice, religioase si literare asupra bibliei, 8 l. n. — *Memoires sur l'histoire dela regeneration roumaine*, ou sur les evenements de 1848, accomplis en Valachie, 10 l. n. — *Le Protectorat du Cesar*, 3 l. n. — *Tandulida*, poema eroica, 1 l. n. — *Cobza lui Marinica*, satira 1 l. n.; *Istori'a romanilor* 1 l. n. 50 b. — *Institutiunile romanilor*, partea I. si a II. impreuna cu unirea si unitatea, 1 l. 68 b.; — *Votulu si revotulu universalu*, 84 b. — *Proprietarii si satenii*, 84 b. — *Crestinismulu si catolicismulu*, 1. 68 b. — *Literatura si politica*, 10 l. 40 b. — *Legalitatea*, foia politica, literaria si stiintifica, 10 l. n. — *Pace seu insocire intre averea nemiscatoru si intre bani* 50b. — *Imnulu creatiunii*, 40 b. — *Epistole si acte ale omenilor miscarii din 1848*, 1 l. 68 b. — *Descrierea Europei dupa tractatulu de Paris* 1 l. n. — *Eata de doritu ca barbati Romaniei de din coici de Carpati se conlucre fia care in cerculu seu, ca nu numai acestea sorieri, ci si ale altoru autori destinsi de din colo se se latisca pre catu se p'ote de tare intru poporulu romanu de din coice; asemenea trebuie se vighidie fratii de din colo, ca scrierile romanesci, aparute de din coice se se divulgedia intre cetitorii de din colo, caci numai dela o atare spriginire si partinire reciproca potemu accepta de o parte inmultirea literaturii nostre prin scrieri de valore, nationali si patriotice, er de alta parte numai pre ac'ast'a cale vom poté ajunge la o actiune solidaria, cunoscund-ne bine poterile si imprejurările; nainte de tote se ne nisauim a ne apropiá, cunosec si unu spiritual-minte, er cele lalte vor urmá de sine, dupa cum ni aré'ta ac'ast'a istori'a altoru popora. —*

(*Institutulu academicu medicinatu din Viena*, numitu *Iosefnu*) cu finea anului scolarescu 1872/3 se inchide. Vineri, 28 iunie n. a. c. ultimii academici ai acestui institutu si-au serbatu exitulu in presinti'a unui publicu numeros, intre cari fusera toti docentii si asistentii institutului, impreuna cu profesorele Dr. *Myrdacs*.

Acestu institutu s'a infintiatu priu imperatorele *Iosifu alu II.* in anul 1785. Mai antaiu se primiau in elu practicanti cate pre 6 lunde, dupa care cursu, se impartiau pe la trupe in calitate de aspiranti, er petrecendu aci cate 6—8 ani reintrau de nou in institutu pentru absolvarea unui cursu de doi ani si numai dupa absolvarea acestui cursu t'oceau la trupe ca medici ordinari.

Intre anii 1822 — 24 si 1850 — 54 fu institutul inchis, er la 1854 redeschidendu-se fu organizatu ca *academi'a de medicina militara*, cu unu cursu de 5 ani. Multi barbati de renume pre terenulu medicinalu si-au facutu studiale in acestu institutu. Dar elu are pentru no si aceea insemnatate, ca aici si-au facutu studiale unu numeru considerabilu de tineri romani lipsiti de ajutoia. — Delegatiunile, din 1869 au decretatu disolvarea acestui institutu; deci cu finea anului scolasticu curente, finindu-se cursulu de cinoi ani, elu s'a inchis. — Dualismulu i-a curmatu vietu'a. —

(*Impacatiunea cu Croatia*) s'a sigilat si intre poale, in 30 l. tr. Ministrulu presie-

dinte dede in onorea deputatiunii croate unu bauchetu, la care prelunga delegatii magiari si croati participara c'atova persoane mai nalte, cu toti ministrii, afara de celu de langa MSA. — Este de insemnatu toastatu rostitu unguresce, din partea lui *Zivovits* in onorea lui *Szalávy*, accentuandu, ca lui *Szalávy* prin tactulu si inteligentia sa i va succede a dá Croatiei unu regimul chiar asiá de placutu si bunu pre cum e celu ungurescu! — Sermana tiera sermanu poporului nu trece o dia ca domni se nu-si manifeste infernal'a intentiune si se nu-si promita ajutorulu reciprocu nu numai ca se te impedece din tote poterile in calea spre fericire, ci se-ti rapesca chiar si speranti'a d'a ajunge la ceva mai bine! S'eu ce p'ota fi alt'a, candu ei privesou binele de reu, reulu de bine, necasulu si seraci'a de — prosperare si fericire, candu unu guvernulu atatu de masteru, si nedreptu si chiar nepopularu, for'a rosu in fața, suferu, a fi numitu placutu si popularu! —

Interpelatiune!

Dupa cum se dá cu scootela, Inaltulu ministeriu de culte si instructiune publica a ordenatu, ca cursulu suplementariu preparandiale de 6 septamane in anulu curente se se giena in distriptulu Cetatei de piatra, in opidulu *Siomcuta-mare*, despre ce noi pana astadi nu avem nici o cunoscintia. Am acceptatu a ni se face ac'asta cunoscintu in foile publice, caci multi invetiatori pe tempulu vacatiunii se departedia din statiuni la lourele natali si astufeliu cerculariu esmisu de in partea Inspectoratului nu i se admanu la tempulu seu, seu de felu nn. Dreptu aceea cu tota onorea rogamu pe Dnulu Inspectoru scolaru civilu alu Chiorului ca catu mai curendu se faca publicu cunoscintu invetiatorilor: deca, si candu se va incepe, catu timpu va dura si unde se va tiena atinsulu cursu supletoriu?

Mai multi invetiatori.

Insemnari despre aspectele de recolta.

Unu reportu din *Galati*, 19 iunie, spune despre o ploia serata, carea in Besarabia rusesca a devastatu reu granele, ajungandu efeitulu si ici-coliá si partile *Moldaviei*.

In *Moldavia* a inceputu a strica caldar'a mare si sece'ta, incatu sperantiele cele pre mari — au cam scadiutu. —

Din *Anglia*, si a nune din partile cele mai manose ale *Scotiei*, reporturile spunu, ca — lips'a de caldura face ca plantele se nu se p'ota desvoltá. De asemenea au facutu mare dauna vermii. Peste totu se astépta o recolta slaba, mai slaba de catu de comunu, si a nune despre *Scotia* se scrie ca va avé a se provede cu grane cu totul din strainatate. Numai ordulu sta bine si promite multu si bunu.

Din partile *Franciei*, de unde pana aci se respandiau sciri ingrigitorie despre recolta, in dilele din urma indreptandu-se timpulu, sperantiele s'au maiurcatu, se astépta o recolta — oam de midilocu.

Eta cum ni schitiédia mai specialu aspectele de recolta in *Francia*, „*Journal de Paris*“:

In partile despre *mediadi* se astépta o recolta de medilocu, in *apusu*, intre *Nantes* si *Dordogne* — o recolta destulu de buna. In *Bretania*, *Normandia*, *Maina*, *Picardia*, *Artoia* si *Flandria* se astépta o recolta normale, adeca ca de comunu; *Champania*, *Burgonia*, *Niverna Berry* si *Franch-Comté*, vor avé recolta forte de medilocu; cele lalte partii ale centrului vor avé ici colia recolta forte buna, ici colia de totu slaba. Dupa cruce calculandu, abia ar esí cam $\frac{1}{5}$ ale unei recolte slabe de medilocu! — — — „*Journal de Paris*“ supune lips'a *Franciei* dupa defeptulu recoltei de estu timpulu la 14 milioane hectolitre de grau si 10 milioane de secara, care deficitu, fiindu ca tote magazinezle sunt desiertate, ar trebui acoperite din a fora. Dar sunt cele mai bune aspecte pentru o recolta forte manosa de ordiu si de cartofi; prin ac'ast'a se crede ca o mare parte a lipsei va fi acoperita, remanendu a importá totusi pana la 10 milioane de hectolitre de graue.

Belgia si *Olandia* se lauda bine, campii loru promitu in tota privinti'a o recolta manosa.

In *Germania de nordu* si la *Rinu*, pre unde mai vertosu secara si ordiu se produce asemenea in celu din urma timpulu sperantiele

oresou. Acolo secar'a abia trecu peste flore; er graulu sta in flore si promite recolta buna.

Cele mai favorabili soiri soasesou din *America de nordu*, unde se astépta o recolta de grane, parte mare escelinte.

Si in *Spania* sperantiele sunt bune; cele mai nefavorabili soiri sunt din *Italia*, *Francia de sudu* si *Germania* — totu de sudu, firesce ou *Ungaria* impreuna acele partii, cari proprie sunt productorie de multe grane!

Ori cum reporturile din urma au apesatu forte tare cursurile graneloru, si — pe langa cris'a finantiale la noi, acele reporturi sunt cari au facutu, de astadi atatu de pucinu se cauta si atatu de slabu se platescu granele — si la noi, dar si pre aiuria!

Insemnari despre burs'a de Viena.

De la si despre bursa — atata e ce potemu se insemnamu, ca tote mediloccele cate s'au incercatu pona acuma pentru vindecarea reului si reintroducerea vietii de mai nainte, adeca a coticarielor si ametieloru celor in-fricosiate, s'au aretatu fora succesu. Insi acei-ce erau faptorii insielatiunii celei mari, opariti bine prin cris'a intervenita, nu se mai pleca a se ingigia la acelasi joc, sub aceleasi conditiuni. De aci este ca acuma se planuesou niscari reforme, niscari modificatiuni essentiali in sistem'a bursei.

Dar — investigatiunile facute in urm'a catastrofei au si descoperitu lucruri ingrozitoare. Asia d. e. s'a constatat, ca comerciulu seu adeca specul'a de pe o unica dia, in timpulu candu infloria burs'a, se urca la valorea de 500 de milioane florini, si diferentiele ce se licuidau pe fie-care dia — faceau cate 50—60 de milioane de florini!

A mai auditu candu va lumea de asemenea hazardu?! Intr'unu Imperiu, ce pre antlu intregu, numai prin grele executiuni p'ote se adune 500 milioane de la unu popor de 35 milioane de suflete, burs'a capitalei — intr'o unica dia specul'edia 500 de milioane, si casciga ori perde 50—60 de milioane! Abnormitatea este colosale!

Deci intentiune se dice ca ar fi acuma, a dispune licuidatiunile totu numai la 14 dile si a intruduce sistem'a burselor mai reali, din *Hamburg*, *Berlin* si *Frankfurt*, unde adecanu totu preaditul de speculante cu cateva sute de florini in pungu p'ote vinde si cumperá pe fie-care dia milioane, ci — cumperá ori vinde pe terminu mai lungu si pre langa garantii legale! —

Intr'aceea cursurile — unele se mai urca, cele multe insa cadu; numai agiulu argintulu cu tote acestea — nu cresce. Caus'a e, caci intréga monet'a nostra de argintu meru se eschide din strainatate, dupa sistemele monetari de acolo, fiindu scosa din cursu ca bani si redusa numai la valorea argintulu, si asia ni se retramite a casa si se vinde estinu.

Publicatiuni taesabili.

Simeone Leonovits,

Advocatu publicu si de cambiu,

Aduce la conosciinta onoratului Publicu si onoratorilor clienti, cum ca in urm'a unoru relatiuni familiare, si a mutatu locuinta in *Pesta*, unde *Cancelari'a sa advocatiale*, pana aci de 12 ani

n *Zombor*, cottulu *Baciului*, lucrandu deplinu resultatu, — se afla in strazavezurelui (*Borz utca*.) n. 7, mai fin cu ea impreunata o *Cancelaria de translatura* pentru limbele: *romana, magiara germana, serba, croata, bulgara, rusa italiana, franceza* si *latina*. — 1—

Concursu.

Din partea comunelor *Giula-Vasandiu* si *Pilu-mare*, in comitatulu *Arad* lui se escrie prin ac'ast'a concursu, pentru unu postu de medicu comunale, urmatoriele conditiuni:

Salariu anuale 800 fl. v. a. mai parte dela fie-care visita la pacientu cate 20 cr. si pentru totu receptulu scrisu a casa l'a cortelulu seu cate fl. cr. onorariu.

Mediculu va fi detoriu a-si tiena apoteca manuala si a locui in comuna *G. Varsandiu*, de unde va face escursiune de doue-ori la septemana in comuna vecina, cu preiunotura gratuita.

Doritorii de a ocupa acestu post vor avé a adresá recursele loru in scrisite cu documintele necesarii, pana la 20 iuliu 1873 subscrisei antistie comunale. —

In fine se observa, ca la alegerea acei DD. Doctori de medicina, cari p'ot s'iedu deplina cunoscintia a limbei *romane*, voru avé preferintia. —

Datu in *G. Varsandiu*, 30 iunie 1873
Simeone P. Desseanu, *Mitru Bocsi*
1—3 notariu. jude.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatoru din comuna gr. or. romana *Partosiu*, cottu *Torontalu*, protopop. *Ciacovei* se escrie pre ac'ast'a concursu pana in 22 iuliu a. c. st. v. care di va fi si alegerea. —

Emoluminte sunt: in bani gata 104 v. a; in naturalie: 25 meti grau, 10 meti pusoiu, 6 orgii de paie, din cari are a-se caldi si scol'a, 3 jugere de pamentu aratu 3/4 jugere de gradina pentru legume si 20 dela fie-care inmortentare.

Doritorii de a ocupa acestu postu avisiati, a-si tramite recursurile loru bine motivate, amesuratu statutulu organicu si adesea respectivulu comitetu parochialu cu Multu cu *Domnu Alexandru Popoviciu*, protopresvit. in *Fizesti*, post'a ultima *Köngnaden*.

Partosiu, in 10 iunie 1873.

Comitetulu parochialu.
In co'ntielegere cu *Domnulu adm. presv.* 1—3 *Alexandru Popoviciu*.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii invetiatoru din *Ferendia*, cottulu *Timisiului*, protopresvitatul *Versietului* se deschide concursu pana in 15 iuliu st. vechiu a. c.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. 4 orgii de lemne, 2 jugere de pamentu, 3/4 de jugere gradina si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu avisiati: recursele loru provedite cu tote documintele prescrie de Stat. org. bis. adresate comitetulu parochialu, a-le subternele *Domnu Joane Popoviciu*, protopresbiterulu *Versietului*, per *Varadia* in *Mercina*, si totu deodina a-se presentá intro duminica seu serbatore sant'a bisericu pentru de a-se produce in cartare si punerea tipoului.

Ferendia in 9 Iunie 1873.
Comitetulu parochialu, in co'n tielegere dlu cu proopresviteru tractu

Loculu de cura

pe

INSULA MARGARETEI,

in nemedilocita apropiare de capital'a si residenti'a Buda-Pesta.

Temperatur'a fantaneloru artesice de 35° R. — Cade de porcelanu si de marmura, pre cum si taiate in petra, si cu aparate de dusie, — partie de parcu maretie, — aeru escelinte, — 200 de odai provedite cu totu confortulu, — salonu mare de conversatiune, — gazete din tiera si din strainetate, — musica pre fie-care dia.

Morburile intru cari ap'a insulei *Margareta* s'a folositu cu succesu favorabilu sunt:

Podagra — reumele de musculi si de nervi — inflammarile cronice de incheieturi si de pele — contractiunile si intepenirile dupa podagra, vatemari esterne, inveninare prin plumbu, tifus si diftertis — dorerile de nervi — jungiurile — sorofulele cu bubone si cocerea galeceloru — boile cronice de pele — morbi de ose, morbulu slabitiune de piciora — dorerile ce provinu de la vatemari din afara seu de versatu, plegele dorerose, intepenirea — petra din besica si boile de rerunchi — dorerile isterice, stricarea regulei in menstruatiune. etc. etc.

Se concede scadiamentu in pretlu — la abonementu seu cumperare impreuna de bilete pentru bai si pentru vaporu.

Locuitoriloru pre insula li se facu favoruri atatu la bai, catu si la vaporu.

Comunicatiune cu capital'a in fie-care ora de doue ori cu vapourulu.

Sesonulu de vera se incepe la 1 maiu.

Comande pentru locuinte primesce Inspectoratulu pe *Insula Margareta* p. ult. Buda-Vechia.

(Respararea nu se onordia.)

Directiunea.